

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W LUBLINIE

Lublin, 2026-10-09

WOA.053.9.2026.AS

Pan
Przewodniczący Komitetu Protestacyjnego
Mieszkańców Gminy Aleksandrów

Odpowiadając na petycję Komitetu Protestacyjnego Mieszkańców Gminy Aleksandrów sprzeciwiającego się utworzeniu rezerwatu przyrody „Pożarnica” oraz jego otuliny na terenie gminy Aleksandrów, przekazaną przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska zgodnie z właściwością do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 3 lipca 2026 r. znak: DOP-WŚ.056.153.2026.WŁ (data wpływu do tut. Urzędu: 13 lipca 2026 r.), działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tj. Dz. U z 2018 r., poz. 870) informuję co następuje.

Rezerwaty przyrody powoływane są przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska w drodze przyjęcia aktu normatywnego, jakim jest zarządzenie. Uznanie za rezerwat, zgodnie z postanowieniami art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.), następuje w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zarządzenie to, zgodnie z postanowieniami art. 94 Konstytucji RP, jest jednym ze źródeł prawa miejscowego. Należy wobec tego zauważyć, że ustawodawca, upoważniając regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do powoływania rezerwatów przyrody, nie powiązał tego uprawnienia z jakimkolwiek działaniem zewnętrznym podejmowanym przez inny podmiot. Zatem regionalni dyrektorzy nie są w żaden sposób związani wnioskami dotyczącym powoływania rezerwatów.

Kryteria, jakie musi spełniać obszar, aby mógł być na nim powołany rezerwat, określone są wyłącznie w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z nimi rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Nie ulega wątpliwości, że proponowany rezerwat „Pożarnica” przytoczone przesłanki spełnia.

W petycji mieszkańcy sformułowali szereg obaw związanych z funkcjonowaniem rezerwatu:

1. Utworzenie rezerwatu może skutkować ograniczeniem prawa własności, utrudniając właścicielom gruntów swobodne gospodarowanie ich majątkiem;

2. Planowane ograniczenia mogą negatywnie wpłynąć na działalność rolniczą, leśną i gospodarczą, stanowiąc zagrożenie dla źródeł utrzymania wielu rodzin zamieszkujących ten obszar;
3. Mieszkańcy poniosą konsekwencje wprowadzonych zakazów i nakazów, podczas gdy korzyści z utworzenia rezerwatu nie zostały w sposób przekonujący wykazane ani skonsultowane ze społecznością lokalną;
4. Proces przygotowania projektu nie zapewnił wystarczającego udziału mieszkańców, a głos osób bezpośrednio związanych z tym terenem został w naszej ocenie pominięty lub zbagatelizowany;
5. Ochrona przyrody nie może odbywać się kosztem mieszkańców, którzy przez lata dbali o te tereny i przyczyniali się do zachowania ich obecnego charakteru;
6. Wprowadzenie kolejnych form ochrony przyrody może prowadzić do zahamowania lokalnej infrastruktury, inwestycji oraz przedsięwzięć służących poprawie jakości życia mieszkańców.

Planowany rezerwat przyrody obejmuje wyłącznie grunty Skarbu Państwa, pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Nadleśnictwa Józefów. Nadleśnictwo pozytywnie odniosło się do objęcia tego wyjątkowego terenu ochroną w formie rezerwatu przyrody. Prawdopodobnie obawy mieszkańców dotyczą otuliny rezerwatu, która obejmuje także grunty pozostające własnością prywatną.

Projekt zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Pożarnica” został także poddany konsultacjom społecznym oraz został zamieszczony na stronach Biuletynu Informacji Publicznej RDOŚ w Lublinie w dniu 30 kwietnia 2026 roku. Dodatkowo obwieszczenie informujące o przygotowaniu projektu zarządzenia zostało upublicznione na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy Aleksandrów w okresie od 6 maja 2026 roku do 27 maja 2026 roku oraz Urzędu Gminy Księżpol w okresie od 5 maja 2026 roku do 30 czerwca 2026 roku. Ponadto informacja o przygotowaniu projektu zarządzenia została umieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie (nr karty 605/2026).

Otulina nie jest formą ochrony przyrody. Nie obowiązują w jej granicach żadne zakazy. Stanowi natomiast strefę ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody i wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. W przypadku proponowanego rezerwatu otulina ma na celu zapewnienie ochrony lasu, stanowiącego bufor pomiędzy rezerwatem a terenami zagospodarowanymi. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 663), obowiązuje trwała ochrona lasów, niezależnie od formy własności. Celem zrównoważonej gospodarki leśnej jest m.in. zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą. Gospodarkę leśną prowadzi się według następujących zasad: powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania lasów, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów oraz powiększania zasobów leśnych.

Gospodarka leśna w obrębie proponowanej otuliny, na gruntach prywatnych, nadal może być prowadzona na podstawie obowiązującego uproszczonego planu urządzenia lasu. Natomiast nowy uproszczony plan urządzenia lasu będzie wymagał uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie pod kątem proponowanych ustaleń planu, mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody rezerwatu przyrody. Gospodarka przerębowa, powszechnie prowadzona na gruntach prywatnych, nie stanowi zagrożenia dla proponowanego rezerwatu przyrody.

Zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Aleksandrów, przyjętym uchwałą Nr XI/46/03 Rady Gminy Aleksandrów z dnia 11 grudnia 2003 roku, obszar planowanego rezerwatu oraz jego otuliny, znajduje się w terenie lasów RL, dla którego obowiązuje zakaz lokalizacji wszelkich obiektów, poza bezpośrednio związanych z gospodarką leśną, w lasach i w strefie 50,0 m od linii brzegowej lasu. Dodatkowo wprowadzono

ochronę planistyczną obejmującą przedmiotowy teren ze względu na położenie w systemie przyrodniczym gminy. Zapisy planu wykluczają lokalizację obiektów kubaturowych szkodliwych dla środowiska leśnego w strefie ochrony warunków siedliskowych lasu – w pasie o szerokości 200 m od linii brzegowej lasu. Ponadto teren proponowanego rezerwatu przyrody znajduje się w projektowanym Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Tanwi. Przytoczone zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w sposób dalece istotniejszy determinują możliwe kierunki zagospodarowania obszaru otuliny planowanego rezerwatu, a tym bardziej terenów do niej przyległych, niż regulacje wynikające z ustanowienia rezerwatu przyrody.

Utworzenie rezerwatu „Pożarnica” ma na celu zapewnienie trwałej ochrony jednego z najlepiej zachowanych fragmentów torfowisk Puszczy Solskiej. Torfowiska mają kluczowe znaczenie dla zachowania zasobów wodnych, niekiedy także w skali regionalnej. Siedliska torfowe stanowią także magazyn węgla, co ma szczególne znaczenie wobec zachodzących zmian klimatu. Stanowią także siedlisko unikalnej flory i fauny, zagrożonej wyginięciem oraz podlegającej prawnej ochronie.

Zgodnie z Konsytuacją RP, władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. Nadto z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 399, z późn. zm.), wprost wynika, że ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody jest celem publicznym. Z kolei art. 7 ustawy o ochronie przyrody stanowi, że utworzenie lub powiększenie obszaru rezerwatu przyrody jest celem publicznym.

Od strony gospodarczej proponowany rezerwat nie przedstawia wartości. Natomiast powołanie rezerwatu umożliwi dostęp do nowych źródeł finansowania, niezbędnych dla zapewnienia skutecznej ochrony, szczególnie wobec konieczności adaptacji torfowisk do zmian klimatu. Proponowany rezerwat, ze względu na dogodne położenie komunikacyjne, może stanowić atrakcję turystyczną. Nie ma przeszkód by w przyszłości został udostępniony do celów turystycznych, podobne jak inne rezerwaty torfowiskowe jak choćby „Obary”, „Imielty Ług” czy „Jezioro Obradowskie”. Objęcie ochroną z pewnością ułatwi pozyskanie funduszy niezbędnych do stworzenia niezbędnej infrastruktury. Tworzenie rezerwatów przyrody ma na celu nie tylko zachowanie najcenniejszych elementów środowiska, ale także powinno sprzyjać rekreacji oraz edukacji ekologicznej.

Dodatkowo zwracam uwagę, że lokalizacja rezerwatu przyrody na terenie danej gminy wiąże się z konkretnymi korzyściami finansowymi. Ponieważ zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami istnieją mechanizmy prawne, które mają rekompensować gminom ograniczenia wynikające z lokalizacji rezerwatu przyrody na jej terenie. Mianowicie od 2025 roku, zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.), gminy na terenie których znajdują się rezerwaty przyrody mogą otrzymać dodatkowe środki finansowe w ramach tzw. subwencji ekologicznej. W 2026 roku podstawowa stawka subwencji ekologicznej za każdy hektar rezerwatu przyrody wyniosła 310 zł.

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie**

Beata Sielewicz

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*

Otrzymują:

1. Pan
RODO
2. Aa.

Przewodniczący Komitetu Protestacyjnego Mieszkańców Gminy Aleksandrów wraz z informacją

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Klimatu i Środowiska